

Kandidatuppsats

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp

Sjuksköterskors erfarenheter av att vårda
patienter med demenssjukdom i
akutsjukvård

En allmän litteraturstudie

Omvårdnad 15 hp

Halmstad 2025-03-20

Thao-Lin Tran Ayton, Yasser Falk och Åsa Cecilia Persson

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Titel Sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård. En allmän litteraturstudie

Författare Thao-Lin Tran Ayton, Yasser Falk & Åsa Cecilia Persson

Akademi Akademin för hälsa och välfärd

Handledare Katrin Häggström Westberg, Universitetslektor i omvårdnad, Fil.dr.

Examinator Henrika Jormfeldt, Professor i omvårdnad. Med. dr

Tid Vårterminen 2025

Sidor 19

Nyckelord Akutsjukvård, demenssjukdom, erfarenheter, omvårdnad, sjuksköterskor

Sammanfattning

Bakgrund: Patienter med demenssjukdom är en ökande patientgrupp och vanligt förekommande inom akutsjukvård. Vården ska utformas utifrån varje individs unika behov och patienter med demenssjukdom har komplexa behov som är svåra att tillgodose i akutsjukvårdsmiljö. **Syfte:** Syftet var att undersöka sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård. **Metod:** Studien utfördes som en allmän litteraturstudie med induktiv ansats baserad på 12 vetenskapliga artiklar. **Resultat:** Resultatet omfattar tre kategorier; att behöva anpassa omvårdnaden på grund av otillräcklig vårdmiljö, att hantera kommunikationssvårigheter i vård av patienter med demenssjukdom, att känna behov av demensspecifik kompetens. **Konklusion:** Sjuksköterskor erfar utmaningar i vården av patienter med demenssjukdom i akutsjukvård, där en otillräcklig vårdmiljö, kommunikationssvårigheter och brist på demensspecifik kompetens försvårar möjligheten att tillämpa personcentrerad omvårdnad. Etiska dilemman uppstår när prioriteringar baseras på somatisk sjukdom, vilket kan medföra att de psykosociala behoven hos patienter med demenssjukdoms förbises. Ytterligare forskning behövs för att utveckla och anpassa vårdalternativ för patienter med demenssjukdom i akutsjukvården.

Title Nurses' experiences of caring for patients with dementia in acute care. A general literature study

Author Thao-Lin Tran Ayton, Yasser Falk & Åsa Cecilia Persson

School School of Health and Welfare

Supervisor Katrin Häggström Westberg, Senior lecturer in nursing

Examiner Henrika Jormfeldt, Professor in nursing, PhD

Period Spring of 2025

Pages 19

Keywords Acute care, dementia, experiences, nurses, nursing

Abstract

Background: Patients with dementia are an increasing patient group and are commonly encountered in acute care settings. Care should be tailored to each individual's unique needs, yet patients with dementia have complex needs that are challenging to meet in an acute care environment. **Aim:** The aim was to explore nurses' experiences of caring for patients with dementia in acute care. **Method:** The study was conducted as a general literature review with an inductive approach, based on 12 scientific articles. **Results:** The findings includes three categories; the need to adapt care due to an inadequate care environment, managing communication difficulties in the care of patients with dementia, the perceived need for dementia-specific competence. **Conclusion:** Nurses experience challenges in caring for patients with dementia in acute care, where an inadequate care environment, communication difficulties and the lack of dementia-specific competence hinder the ability to provide person-centered care. Ethical dilemmas arise when care priorities are based on somatic illness, which may lead to the neglect of the psychosocial needs of patients with dementia. Further research is needed to develop and adapt care alternatives for patients with dementia in acute care.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Abstract	3
Inledning	6
Bakgrund	6
Demenssjukdom	6
Delirium	7
Patienters behov och personcentrerad vård	7
Akutvårdsmiljön runt patienten med demenssjukdom	8
Omvårdnadsperspektiv	9
Teoretisk referensram	9
Problemformulering	9
Syfte	10
Metod	10
Datainsamling	10
Inklusions- och exklusionskriterier	10
Artikelsökning i CINAHL	11
Artikelsökning i PubMed	11
Databearbetning	11
Forskningsetiska överväganden	12
Resultat	12
Att behöva anpassa omvårdnaden på grund av otillräcklig vårdmiljö	12
Att hantera kommunikationssvårigheter i vård av patienter med demenssjukdom	14
Att känna behov av demensspecifik kompetens	15
Diskussion	15
Metoddiskussion	15
Resultatdiskussion	16
Konklusion och implikation	19
Referenser	I
Bilaga A	I
Tabell 1: Sökordsöversikt	I
Bilaga B	I
Tabell 2: Sökhistorik	I

Bilaga C.....	III
Tabell 3: Artikelöversikt	III

Inledning

Demenssjukdom är ett av de största globala hälsoproblemen och drabbar över 55 miljoner människor världen över (WHO, 2023). Antalet människor med demenssjukdom förväntas fördubblas inom 20 år, och varje år diagnostiseras nästan 10 miljoner nya fall (Alzheimer's Disease International, 2017). I Sverige har cirka 160 000 personer en demenssjukdom, och omkring 25 000 nya fall diagnostiseras årligen (Socialstyrelsen, 2019).

Sjukdomen påverkar hjärnans funktioner och leder till svårigheter med kommunikation, minne och orientering, vilket kan göra sjukhusvistelsen påfrestande för både patienter och vårdpersonal (Kim & Shin, 2023). Studier visar att sjukhusmiljön sällan är anpassad till behoven hos patienter med demenssjukdom, vilket kan leda till negativa konsekvenser som ökad oro, förvirring och längre vårdtider (Dewing & Dijk, 2016).

Att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvården kan vara en utmaning för sjuksköterskor (Mahmoud Yaghmour, 2021). Med en åldrande befolkning ökar behovet av anpassad vård och strategier för att skapa en tryggare sjukhusmiljö för dessa patienter (Karrer et al., 2021). För att förbättra vården är det därför viktigt att undersöka sjuksköterskors erfarenheter och behov av förbättrade förutsättningar för att göra ett optimalt arbete.

Bakgrund

Demenssjukdom

Demenssjukdom är en progressiv neurologisk sjukdom som påverkar hjärnans kognitiva funktioner och kan med tiden göra det svårt att utföra dagliga aktiviteter (Castro et al., 2024). Risken att drabbas av demenssjukdom ökar med åldern, och kvinnor har en högre risk än män, särskilt efter 85 års ålder, vilket kan förklaras av en längre reproduktiv period och hormonella faktorer (Najar et al., 2020). Demenssjukdomar har flera gemensamma riskfaktorer med hjärt- och kärlsjukdomar såsom högt blodtryck, rökning, brist på fysisk aktivitet, fetma, diabetes, hög alkoholkonsumtion och låg utbildning (Peckham et al., 2024).

Alzheimers sjukdom är den vanligaste formen av demenssjukdom och står för mer än 60–80% av alla demensfall, där sjukdomen gradvis försämrar minne, språk, känslor och andra kognitiva förmågor genom att påverka hjärnans områden som är centrala för dessa funktioner (Parlak & Köse, 2023). Vaskulär demens är den näst vanligaste demensformen och utgör 15–20% av fallen. Till skillnad från Alzheimers sjukdom orsakas vaskulär demens inte av en primär neuronal sjukdom utan beror på skador som uppstår efter ischemiska episoder i hjärnan (Griffiths et al., 2024).

Lewybody-demens utgör cirka 10% av demensfallen. Sjukdomen ger tidiga svårigheter med rumsuppfattning och beräkning, medan minnet påverkas senare i sjukdomsförloppet jämfört med Alzheimers sjukdom.

Synhallucinationer är vanliga och sjukdomen liknar både Alzheimers sjukdom och Parkinsons sjukdom men utvecklas snabbare än Alzheimers sjukdom (Brown et al., 2022). Frontotemporal demens är en ovanlig demenssjukdom som utgör cirka 20% av fallen hos personer under 50 år. Sjukdomen orsakas av skador i hjärnans frontala och temporala lobar och kan leda till förändringar i beteende, språk och motorik (Filippi et al., 2016).

Delirium

Patienter med demenssjukdom har ökad sårbarhet att drabbas av delirium. Symtomen kommer akut och kan innefatta desorientering, hallucinationer, vanföreställningar, hyper- eller hypoaktivitet, känslomässig instabilitet, minnesstörningar (Inouye et al., 2014), sömnstörningar, vandrande och agitation (Landreville et al., 2013). Risken för att utveckla delirium beror dels på individuell sårbarhet, dels på miljöfaktorer (Ford, 2016) varav vistelse på akutmottagning är en sådan faktor (Arbabi et al., 2022).

Patienters behov och personcentrerad vård

Demenssjukdomars påverkan på vardagslivet beskrivs för det första som minnesstörningar, för det andra som nedsatt koncentration- och initiativförmåga, språk och orienteringsförmåga och för det tredje som symtom såsom agnosi, ljudkänslighet och trötthet. Förändringar i rutiner och miljö leder till ökning av dessa symtom (Johansson et al., 2015). Efter hand som demenssjukdomen utvecklas minskar patienternas autonomi och behovet av stöd ökar (Lethin et al., 2019). Även om medvetenhet om den kognitiva svikten varierar hos patienter med demenssjukdom kan en upplevelse av irritation skapas hos den drabbade till följd av att livet förändras vilket i sin tur leder till såväl ilska som sorg (Johansson et al., 2015).

Patienter som ankommer till akutmottagningar på sjukhus bedöms och prioriteras av sjuksköterskor dels genom patientens berättelse, dels genom bedömning av vitala parametrar och blodprover (Göransson et al., 2005). Prioriteringarna görs efter hur sjuka patienterna är framför deras andra behov (MacIsaac et al., 2025). För att uppnå god vård ska dock hälso- och sjukvårdsverksamhet bedrivas så att patientens behov av trygghet och säkerhet tillgodoses (SFS 2017:30). Statistik från 2023 visar att kvinnor och män som är 80 år och äldre har längst vistelsetid vid akutbesök på sjukhus men kvinnor har oavsett ålder längre vistelsetid på akutmottagning än män (Socialstyrelsen, 2024). Äldre patienter med demenssjukdom som ankommer akut till sjukhus har längre vårdtider än patienter utan demenssjukdom. De har även ökad risk att dö under inläggningsperioden

och större risk för komplikationer som urinvägsinfektion, trycksår, pneumoni och delirium (Fox et al., 2021).

Patienter med demenssjukdom kan ha svårt att förstå sjuksköterskans föresatser. Således finns risk för att patienten inte vill delta i vården. Detta kan påverka patientens hälsa och välbefinnande negativt (Pennbrant et al., 2020). Begreppet personcentrerad vård innefattar hela människan. Det vill säga att fokus har flyttats från ett bio-medicinskt synsätt till ett holistiskt där patientens perspektiv och autonomi står i centrum (Kogan et al., 2016). Hälsa- och sjukvården ska så långt som möjligt ske i samförstånd med patienten (SFS 2014:821). Å ena sidan har patienter med demenssjukdom elementära behov som att få hjälp med hygien och påklädning, matsituationer och mobilisering. Å andra sidan har en del av dessa patienter svårigheter i att delge sjukvårdspersonalen behovet av hjälp (Scerri et al., 2020). Förståelse för patientens behov kan uppnås genom att en relation etableras mellan sjuksköterska och patient vilket är nödvändigt för dennes delaktighet i vården. Kommunikationssvårigheter hos patienter med demenssjukdom kan överbryggas genom observation och tolkning av beteende och reaktioner (Ekman et al., 2021). Otillfredsställda psykologiska behov av att känna värde, trygghet men också brist på integritet leder till känslor som rädsla och hjälplöshet (Scerri et al., 2020). Ett klimat på vårdavdelningar med endast fysisk närvaro av personal, utan inkluderande av patienter, skapar konsekvenser som oro, ångest, ilska och störande beteende hos patienter med demenssjukdom som dessutom sprider sig till andra patienter. Däremot skapar ett inkluderande arbetssätt, där personalen ser och bekräftar varje patient, trygghet, välbefinnande och glädje (Edvardsson et al., 2012).

Akutvårdsmiljön runt patienten med demenssjukdom

Vårdmiljön runt patienter med demenssjukdom är komplex och ställer höga krav på vårdpersonalen (Yous et al., 2019). Patienter med demenssjukdom kan uppleva miljön på en akutmottagning som kaosartad (Røsvik & Rokstad, 2020) med långa väntetider och stressig miljö (Milton et al., 2022). Faktorer på akutmottagningar som bristfälligt personligt utrymme, ljud från medpatienter och ljus från starka lampor bidrar till sensorisk överstimulering vilket kan leda till desorientering och ökad risk för delirium (MacIsaac & Peter, 2025). Omgivningen är obekant och patienter med demenssjukdom saknar ofta förståelse för varför de är på akutmottagning vilket således kan förstärka oro och ångest (Reilly & Houghton, 2019). En stödjande miljö anpassad efter patientens hälsotillstånd och begränsningar främjar delaktighet och trygghet (Lee et al., 2021). Mot bakgrund av det har sjuksköterskan en central roll i att identifiera och hantera riskfaktorer som kan försämra patientens hälsotillstånd och skapa negativa upplevelser (Lee et al., 2021). Riskfaktorer hos patienter med demenssjukdom är överstimulering i miljön, bristande kommunikation, ny miljö och utsatthet för starkt ljus eller höga ljudnivåer (Yamaguchi et al., 2019). Ångest, oro,

förvirring och aggressivitet är vanligt förekommande (Anantapong et al., 2025). Genom trygg och anpassad vårdmiljö kan personalen således främja patientens välbefinnande och trygghet (Ye et al., 2024).

Omvårdnadsperspektiv

Alla patienter har rätt till god vård, oavsett kön, religion, ålder eller funktionsnedsättning. Vården ska ges på lika villkor och utformas utifrån varje individs unika behov och hälsotillstånd (SFS 2017:30). Äldre patienter med demenssjukdom har ökad dödlighet vid akut inläggning på sjukhus jämfört med äldre patienter utan demenssjukdom (Sampson et al., 2009). De erhåller även mindre palliativ vård och läkemedel (Sampson et al., 2006). Patienterna har speciella behov och möter vid vårdbesök unika utmaningar såsom svårigheter att tolka information, uttrycka behov och delta i sin egen vård (Aranda et al., 2021). Därav är empati och gott bemötande väsentligt för att göra vården mer jämlik (Riachi, 2018) för denna patientgrupp vars särskilda utmaningar med hälsa utöver det erfar ojämlik vård (Aranda et al., 2021).

Teoretisk referensram

Virginia Henderson beskriver god omvårdnad i form av mänskliga behov som ska bedömas och tillgodoses (Ahtisham & Jaqoline, 2015). Hendersons omvårdnadsteori klargör sjuksköterskans profession som att hjälpa personen, oavsett om personen är frisk eller sjuk, att tillgodose dennes behov. På så vis kan självständighet och hälsa uppnås. Dessa behov kan vara fysiologiska, psykologiska, andliga och sociala (Ahtisham & Jaqoline, 2015). Genom Hendersons strukturerade omvårdnadsprocess vars komponenter är bedömning, omvårdnadsdiagnostik, planering, genomförande och utvärdering (Khalida et al., 2021) kan sjuksköterskan hjälpa personen att bevara hälsan, återvinna hälsan men även att uppnå en fridfull död (Ahtisham & Jaqoline, 2015). Fysiska och psykosociala behov som inte tillgodoses kan ge upphov till beteendemässiga och psykologiska symtom vid demenssjukdom (Kennedy et al., 2021). Personcentrerad vård är grundad på vetskap om patienten och dennes individuella behov. Henderson (1970) ger en säker grund för att utveckla en plan för vård som tar hänsyn till många olika aspekter av patientens liv. Genom att engagera familjemedlemmar och involvera dem i vårdplanering kan sjuksköterskor också minska stressen för både patient och närstående samt bibehålla så mycket som möjligt av patientens normala rutiner (Henderson, 1970).

Problemformulering

Patienter med demenssjukdom har komplexa vårdbehov och kräver anpassade insatser. För att förebygga försämrad vårdkvalitet, ojämlik vård och lidande behöver sjuksköterskor god kunskap om vård av denna patientgrupp. Genom att undersöka sjuksköterskors erfarenheter av att vårda

patienter med demenssjukdom i akutsjukvård där stress och tidsbrist kan påverka vårdens kvalitet, ges förutsättningar för att anpassa vården för att tillgodose denna patientgrupps behov.

Syfte

Syftet var att undersöka sjuksköterskors erfarenheter av att vårda personer med demenssjukdom i akutsjukvård.

Metod

Studien var en allmän litteraturstudie med induktiv ansats. Motivet till en allmän litteraturstudie är dels att sammanställa forskningen inom ett definierat område, dels att medverka till att vetenskaplig förståelse kan omvandlas till tillämpbar kunskap (Friberg, 2023a).

Datainsamling

För att säkerställa att inga arbeten med lika syfte skrivits på högskolan i Halmstad de senaste fem åren gjordes initialt en sökning i Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Därefter genomfördes inledande litteratursökningar för att generera en grundläggande uppfattning av forskningsområdet relaterat till syftet (Friberg, 2023b) samt för att inhämta information till bakgrunden (Henricson, 2017a). De vetenskapliga artiklarna hämtades från databaserna Public Medicin (PubMed) och Cumulative Index to Nursing And Allied Health Literature (CINAHL). Databasen PubMed fokuserar främst på medicin och hälsovetenskap, medan CINAHL är inriktad på omvårdnadsvetenskap. Genom att använda dessa databaser kunde studien få en balanserad syn på medicinska och omvårdnadsrelaterade perspektiv på demenssjukvård (Östlundh, 2023). Därefter formades sökord genom att dela upp syftet i delar; demenssjukdom, sjuksköterska och akut. Efter detta utfördes den systematiska litteratursökningen i ovan nämnda databaser.

Inklusions- och exklusionskriterier

Inklusionskriterier för litteratursökningen till resultatet var att artiklarna var vetenskapliga originalartiklar, att de var publicerade mellan 2015 och 2025, var skrivna på engelska, hade etiskt godkännande, och var referee-granskade vilket innebär att en artikel är granskad av flera av varandra oberoende forskare (Henricson & Mårtensson, 2017). Artiklarna skulle även svara på vårt syfte och fokusera på sjuksköterskors erfarenheter. Exklusionskriterier var översiktsartiklar och artiklar som baserades på patienter eller anhörigas erfarenheter. För att bedöma den vetenskapliga kvalitén på artiklarna användes Carlsson & Eimans (2003) bedömningsmall. Artiklarna poängsattes efter bestämda kriterier och den totala poängen räknades om till procent för att sedan graderas I-III beroende på vetenskaplig kvalitet.

Artiklar med grad III, det vill säga 60–69 % exkluderades (Carlsson & Eiman, 2003).

Artikelsökning i CINAHL

I databasen CINAHL genomfördes en sökning med söksträngen MM "Dementia+" AND (MH "Acute Care" or MH "Emergency Care+") AND nurs* med begränsningarna att artiklarna skulle vara skrivna år 2015–2025, vara skrivna på engelska och vara referee-granskade. Den booleska operatören AND användes mellan sökorden för att få med dem i söksträngen (Östlundh, 2023). Sökningen genererade 88 träffar där samtliga titlar och 76 abstrakt lästes. Därefter granskades åtta artiklar utifrån relevans till syftet och vetenskaplig kvalitet varav sex valdes ut som resultatartiklar (se tabell 2 bilaga B).

Artikelsökning i PubMed

I databasen PubMed genomfördes två sökningar för att hitta relevanta artiklar. I den första sökningen användes söksträngen "Dementia" [MeSH] AND Nurse AND Acute med begränsningarna att artiklarna skulle vara skrivna år 2015–2025 och vara skrivna på engelska. Den booleska operatören AND användes mellan sökorden i söksträngen (Östlundh, 2023). Sökningen genererade i 180 träffar där samtliga titlar och 103 abstrakt lästes. Därefter granskades 11 artiklar utifrån relevans till syftet och vetenskaplig kvalitet, varav fem valdes ut som resultatartiklar (se tabell 2 bilaga B). I den andra sökningen användes söksträngen "Dementia"[MeSH] AND ("Emergency Medical Services"[MeSH] AND nurs*. Även i den här sökningen användes den booleska operatören AND. För att få med olika böjningar i träffarna användes trunkering genom att sätta en asterisk efter nurs (Östlundh, 2023). Den här sökningen genererade 92 träffar där samtliga titlar och 69 abstract lästes. Därefter granskades fem artiklar utifrån relevans till syftet och vetenskaplig kvalitet varav en valdes ut som resultatartikel (se tabell 2 bilaga B).

Databearbetning

Den systematiska litteratursökningen genererade 12 resultatartiklar. Data från artiklarna bearbetades enligt Popenoe et al. (2021) tre steg. I det första steget gjordes artikelöversikter över alla artiklarnas syfte, metod och resultat (se Tabell 3 Bilaga C). För att få en överblick av artiklarna gjordes ytterligare en översikt i en tabell som innefattade alla 12 artiklarna (Popenoe et al., 2021). Artiklarna lästes först individuellt flera gånger för att sedan diskuteras tillsammans för att säkra att de svarade på denna studies syfte (Friberg, 2023a). I det andra steget togs dataenheter relevanta till syftet ut från varje artikel. De klistrades in i en tabell för att därefter kondenseras till det viktigaste i varje dataenhet. Kodningen av de kondenserade dataenheterna gjordes genom att gemensamt diskutera fram essensen i varje

dataenhet (Popenoe et al., 2021). I det tredje steget kategoriserades koderna med gemensamt innehåll till färgkodade underkategorier som därefter bildade kategorier (Popenoe et al., 2021).

Forskningsetiska överväganden

För att en artikel skulle inkluderas krävdes att den hade godkänts av etisk kommitté eller att etiska överväganden noggrant beskrivits där det framgår att studiedeltagare fått muntlig och skriftlig information om studiens syfte och upplägg samt om att deltagandet varit helt frivilligt och kunnat avbrytas när som helst utan att orsak behövt anges innan skriftligt informerade samtycke till att delta i studien inhämtas (SFS 2003:460). Vidare ska studiedeltagarna ha informerats om var de kommer att kunna ta del av studiens resultat (World Medical Association, 2024). Litteraturstudien kan öka kunskapen om sjuksköterskors erfarenheter av att vårda personer med demenssjukdom i akuta vårdsammanhang och möjliggöra utveckling av aktuellt praktiskt och kliniskt arbete inom studiens problemområde. Studien har använt redan insamlade och sammanställda data vilket gör att ingen studiedeltagare riskerar att försättas i en utsatt position. Nyttan med studien bedöms därför överväga eventuella risker.

Resultat

Litteraturstudiens resultat baseras på 12 originalartiklar med studier från Australien, England, Irland, Japan, Kanada, Danmark, Nederländerna, Spanien, USA, Tyskland och Österrike samt Sverige. Resultatet utgörs av tre kategorier; att behöva anpassa omvårdnaden på grund av otillräcklig vårdmiljö, att hantera kommunikationssvårigheter i vård av patienter med demenssjukdom, att känna behov av demensspecifik kompetens.

Att behöva anpassa omvårdnaden på grund av otillräcklig vårdmiljö

Sjuksköterskors erfarenheter av att tillämpa personcentrerad omvårdnad i akutsjukvård påverkades av utmaningar som uppstod relaterat till miljöfaktorer i akutsjukvården (Ayton et al., 2017; Jensen et al., 2019; Walsh et al., 2020). Dessa faktorer ansågs inte vara anpassade efter patienternas särskilda behov (Dookhy & Daly, 2021; Pinkert et al., 2018; Walsh et al., 2022). Akutvårdsmiljön, med högt tempo, hög ljudnivå och störande buller, skapade stress och oro hos patienterna vilket gjorde omvårdnaden utmanande för sjuksköterskorna när de försökte skapa trygghet för patienterna (Dookhy & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Walsh et al., 2022;). Stressen relaterat till vårdmiljön förvärrade patienternas symtom och ökade förvirring, utåtagerande samt beteende såsom agitation och vandrande vilket i sin tur försvårade sjuksköterskornas arbete (Dookhy

& Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Osuoha et al., 2021; Walsh et al., 2020). Sjuksköterskorna ansåg att anpassningar av vårdmiljön var nödvändiga för att skapa en trygg miljö för patienterna och underlätta omvårdnaden vilket kunde minska patienternas symtom av oro och agitation (Brooke & Semlyen, 2019; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018). Fysiska miljöanpassningar för att skapa lugn hemlik atmosfär, minska ljudnivåer, justera belysningen samt skapa avskilda platser för patienter med demenssjukdom skapade trygghet och minskade förvirring, agitation och oro (Brooke & Semlyen, 2019; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018). De fysiska anpassningarna av den akuta vårdmiljön underlättade omvårdnaden (Brooke & Semlyen, 2019; Osuoha et al., 2021). Tids- och personalbrist genererade utmaningar för sjuksköterskorna (Dookhy & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Ingelsson et al., 2024; Pinkert et al., 2018) och tvingade dem att göra svåra val och prioritera patienter med somatiskt akuta tillstånd framför patienter med demenssjukdom som hade särskilda behov (Ayton et al., 2017; Dookhy & Daly, 2021; Walsh et al., 2022). Det medförde att sjuksköterskorna inte kunde tillgodose psykosociala behov hos patienter med demenssjukdom (Ayton et al., 2017; Brooke & Semlyen, 2019; Dookhy & Daly, 2021; Jensen et al., 2019; Pinkert et al., 2018).

För att kunna möta patienternas behov och skapa trygghet krävdes tid och personalresurser som inte fanns på de akuta vårdavdelningarna (Ayton et al., 2017; Dookhy & Daly, 2021; Jensen et al., 2019; Pinkert et al., 2018). För att kompensera bristen på resurser använde sjuksköterskor å ena sidan uppgiftsorienterade strategier såsom att administrera psykofarmaka, stol- och sänglarm samt fysiska begränsningar (Fukuda et al., 2015; Pinkert et al., 2018; Walsh et al., 2022). Sjuksköterskorna hade å andra sidan ett empatiskt bemötande, de försökte också utveckla en relation med patienterna och se personen bakom demenssjukdomen. De använde personcentrerade strategier som validering, att sysselsätta patienterna, trösta, kontakta närstående samt tillhandahålla mat och dryck (Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018; Walsh et al., 2022).

Sjuksköterskorna kände starkt ansvar för att ge holistisk omvårdnad till patienterna (Jensen et al., 2019; Osuoha et al., 2021). Ett moraliskt dilemma uppstod när sjuksköterskorna prioriterade patienter med akuta tillstånd såsom patienter med andningssvårigheter framför patienterna med demenssjukdom, då det kändes som att dessa patienter försumrades. Detta skapade känslor av osäkerhet och frustration hos sjuksköterskorna (Ayton et al., 2017; Ingelsson et al., 2024; Jensen et al., 2019; Keuning-Plantinga et al., 2022; Pinkert et al., 2018). Sjuksköterskorna upplevde att de inte hade tid för samtal med patienterna med demenssjukdom, vilket ibland ledde till felaktiga bedömningar och behandlingar. De uppgav att vissa samtal inte var mer än tre minuter långa, och bedömningar samt behandlingar var tidskrävande (Dookhy, & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Minaya-Freire et al., 2020; Pinkert et al., 2018). Patienter med demenssjukdom hade särskilda behov som krävde extra tillsyn och tid jämfört med andra patienter på

akutvårdsavdelningarna. Sjuksköterskorna hade svårt att tillgodose behoven hos patienterna med demenssjukdom och följden blev mindre personcentrerad. Detta i sin tur påverkade möjligheten att etablera relationer med patienterna (Dookhy & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018). Medicinska uppgifter prioriterades framför psykosocialt stöd och faktorer som tidsbrist och arbetsbelastning försvårade möjligheten att tillämpa personcentrerad omvårdnad (Minaya-Freire et al., 2020; Walsh et al., 2020).

Att hantera kommunikationssvårigheter i vård av patienter med demenssjukdom

Sjuksköterskorna såg svårigheter i kommunikationen med patienter med demenssjukdom i akutsjukvården där patienternas nedsatta kognitiva förmåga gjorde det svårt för dem att uttrycka sina behov (Ingelson et al., 2024; Jensen et al., 2019). Sjuksköterskor upplevde en osäkerhet i att vårda dessa patienter på grund av deras komplexa behov (Brooke & Semlyen, 2019; Jensen et al., 2019). Eftersom akuta medicinska behov prioriterades först, beskrev sjuksköterskor att de dels hade svårt att hinna förmedla viktig information, dels att dom inte hann vänta in patienternas svar vilket försvårade fallprevention och smärtbedömning (Ayton et al., 2017; Dookhy & Daly, 2021; Jensen et al., 2019; Walsh et al., 2022). För att förbättra kommunikationen använde sjuksköterskor tydligt och lugnt språk, upprepning och icke-verbala signaler såsom ögonkontakt och beröring (Minaya-Freire et al., 2020; Seffo et al., 2020). Trots detta fann de att kommunikationen ibland misslyckades, särskilt i stressiga situationer när patienter var oroliga, agiterade eller hade andra utåtagerande beteenden (Fukuda et al., 2015; Ingelson et al., 2024; Keuning-Plantinga et al., 2022). Sjuksköterskor erfor att närståendes närvaro kunde hjälpa till att tolka patientens behov, vanor och tidigare kommunikationsmönster och med närståendes stöd kunde sjuksköterskor erbjuda en tryggare och smidigare vårdprocess (Dookhy & Daly, 2021; Ingelson et al., 2024). Det höga tempot i akutsjukvården gjorde att sjuksköterskor ibland upplevde att kommunikationen med kolleger var en återkommande utmaning. Patienternas kognitiva status och individuella behov rapporterades inte effektivt mellan skiftbyten (Fukuda et al., 2015; Minaya-Freire et al., 2020). Viktig information kunde tappas bort vilket resulterade i att patienter med demenssjukdom ibland behandlades som helt orienterade, vilket i sin tur medförde ökat lidande, oro och förvirring hos patienten (Dookhy et al., 2023; Jensen et al., 2019; Osuoha et al., 2021). Sjuksköterskorna saknade en gemensam förståelse för hur patienterna borde bemötas eftersom olika erfarenheter och kunskaper om demenssjukdomar varierade inom teamet (Brooke & Semlyen, 2019; Seffo et al., 2020).

Att känna behov av demensspecifik kompetens

Sjuksköterskor som vårdade patienter med demenssjukdom i akutsjukvård upplevde att deras kompetens och utbildning om demenssjukdomar var otillräcklig vilket hindrade dem från att ge dessa patienter god omvårdnad (Dookhy & Daly, 2021; Ingelsson et al., 2024; Jensen et al., 2019). Osäkerhet i att hantera beteendemässiga och emotionella symtom vid demenssjukdom gjorde att sjuksköterskor följde standardiserade behandlingsmetoder i stället för att anpassa vården efter patienternas individuella behov (Keuning-Plantinga et al., 2020; Pinkert et al., 2018). Bristen på kompetens ledde till känslor av tvivel och rädsla hos sjuksköterskorna eftersom de saknade strategier för att kunna hantera patienternas särskilda behov (Dookhy & Daly, 2021; Ingelsson et al., 2024; Pinkert et al., 2018). Sjuksköterskorna såg ett behov av specifik utbildning som fokuserade på bemötande av patienter med demenssjukdom (Ingelsson et al., 2024; Jensen et al., 2019). Den utbildning sjuksköterskorna hade fått upplevdes inte vara tillräckligt anpassad för patienter med demenssjukdom som vårdades i akutsjukvård (Dookhy & Daly, 2021; Jensen et al., 2019). Många sjuksköterskor, upplevde att deras erfarenheter inte förberedde dem för de specifika behoven hos patienter med demenssjukdom (Dookhy & Daly, 2021). Trots att sjuksköterskorna upplevde att de saknade kunskap om demenssjukdomar och patienternas specifika omvårdnadsbehov var inte alla sjuksköterskor beredda att satsa på att fördjupa kompetensen (Dookhy & Daly, 2023; Fukuda et al., 2015; Jensen et al., 2019).

Diskussion

Metoddiskussion

För att säkra vetenskaplig kvalitet på litteraturstudien användes begreppen trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Studiens metod var en allmän litteraturstudie med induktiv ansats som genomfördes för att generera en överblick av sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård (Friberg, 2023a). Induktiv ansats innebär att insamlad data studeras utan en förutfattad teori (Priebe & Landström, 2017). Studien innehöll en begränsad mängd artiklar och det finns därmed en risk att relevant data uteslutits (Friberg, 2023a). Detta kan vara en svaghet som motverkades genom att sökningen genomfördes systematiskt i två vetenskapliga databaser vilket ökade möjligheten att finna relevant data (Östlundh, 2023), dels genom ett bredare perspektiv över såväl omvårdnad som medicin, dels genom fastställda inklusions- och exklusionskriterier samt att avgränsningar efter dessa gjordes vid sökningarna för att exkludera artiklar som inte svarade på denna studies syfte (Östlundh, 2023).

Inför den systematiska sökningen formulerades sökorden; demenssjukdom, sjuksköterska och akut genom att dela upp syftet (Östlundh, 2023). Testsökningar gjordes först i CINAHL och PubMed i fritext genom att finna synonymer. Svårigheter att identifiera rätt sökord uppstod varvid handledning bokades med bibliotekarie för hjälp att hitta rätt söksträngar (Karlsson, 2017). För att finna så ny forskning som möjligt i sökningen testades först en avgränsning i tid på fem år som resulterade i för få artiklar, därför bestämdes en ny avgränsning på tio år. En möjlig svaghet är att avgränsningen i engelska språket skulle ha uteslutit artiklar av betydelse, emellertid var de flesta originalartiklar på engelska (Östlundh, 2023). Alla artiklar i studien är referee-granskade vilket stärker trovärdigheten (Mårtensson & Fridlund, 2017). I CINAHL användes ett filter för att exkludera artiklar som ej är referee-granskade. Artiklarna från PubMed har granskats manuellt (Östlundh, 2023). Artiklarnas vetenskapliga kvalitet bedömdes med hjälp av Carlsson & Eimans (2003) bedömningsmallar för kvalitativ och kvantitativ metod. Artiklar med grad I och II inkluderades i studien och artiklar med grad III exkluderades på grund av låg vetenskaplig kvalitet (Carlsson & Eiman, 2003). Ett av kriterierna i Carlsson & Eimans (2003) bedömningsmall var etiskt godkännande vilket alla studier som inkluderades hade.

Elva artiklar som inkluderades i studien använde kvalitativ metod vars avsikt är öka förståelse (Friberg, 2023) medan en artikel använde kvantitativ metod vars avsikt är att finna evidens (Segesten, 2023). Kvalitativa studier ämnar utforska levda erfarenheter vilket i detta sammanhang hade betydelse för att erhålla svar på studiens syfte (Henricson & Billhult, 2017). För att förstärka pålitligheten följdes alla tre steg i (Popenoe et al., 2021) analysmodell vilket säkerställde konsekvent och systematiskt bearbetning. Varje studies resultat som var relevant för denna studies syfte fördes över i ett Excel dokument för att skapa en översikt över materialet (Friberg, 2023c). En svaghet i databearbetningen kan vara att tillräcklig förståelse av djupet i delar av vissa av artiklar inte uppnåtts vilket kan ha lett till att nyanserad information förlorades. Stegen som genomfördes för att bearbeta artiklarna redovisas och metoden är så tydlig och transparent som möjligt för att säkerställa bekräftelsebarheten (Mårtensson & Fridlund, 2017). Studien har en god överförbarhet på grund av urvalet som består av artiklar från olika länder. En bredare bild av sjuksköterskors erfarenheter och utmaningar vid vård av patienter med demenssjukdom inom akutsjukvård uppnås (Mårtensson & Fridlund, 2017). Kulturella och strukturella skillnader mellan dessa länder kan dock påverka överförbarheten av resultaten till svenska förhållanden. De internationella perspektiven och metoderna kan skilja sig från svenska förhållanden.

Resultatdiskussion

Resultatet i litteraturstudien visar att sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård kan delas in i tre

kategorier; att behöva anpassa omvårdnaden på grund av otillräcklig vårdmiljö, att hantera kommunikationssvårigheter i vård av patienter med demenssjukdom, att känna behov av demensspecifik kompetens.

I resultatet framkommer att sjuksköterskor erfar personcentrerad omvårdnad som utmanande relaterat till miljöfaktorer i akutsjukvården (Ayton et al., 2017; Jensen et al., 2019; Walsh et al., 2020). Enligt Hendersons (1970) fundamentala mänskliga behov är det avgörande att skapa en vårdmiljö som tillgodoser patientens komplexa behov, inklusive både fysiska och psykosociala aspekter. Trots att resultatet belyser vikten av att anpassa akutsjukvården efter patienternas behov (Brooke & Semlyen, 2019; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018), visar verkligheten en annan bild där sjuksköterskor möter hinder i form av tidsbrist, hög arbetsbelastning och stressig miljö (Dookhy & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Ingelsson et al., 2024; Pinkert et al., 2018). Resultatet påvisar att en lugn hemlik omgivning i akutvårdsmiljö skapar trygghet och minskar förvirring, agitation samt oro (Brooke & Semlyen, 2019; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018). Det kan antas vara svårt att uppnå i kontexten av akutvårdsmiljö men enligt en studie av Hoe et al. (2022) visar det sig att hemmiljön är den mest gynnsamma platsen för patienter med demenssjukdom där sjuksköterskor kan erbjuda denna patientgrupp omvårdnad i en trygg och förtrogen omgivning. I resultatet framkommer att sjuksköterskor hanterar beteendemässiga symtom genom att använda uppgiftsorienterade strategier såsom administrering av psykofarmaka (Fukuda et al., 2015; Pinkert et al., 2018; Walsh et al., 2022). Detta överensstämmer med en studie av Tumusiime et al. (2021) som visar att 23 % av patienterna med demenssjukdom på ett sjukhus i Australien ordinerades psykofarmaka vid inskrivning. En möjlig förklaring kan vara överstimulering vilket kan leda till desorientering och delirium (MacIsaac & Peter, 2025). Detta väcker etiska frågor då psykofarmaka kan vara en snabb metod, dock riskeras patientens autonomi vilket strider mot Hendersons (1970) grundprinciper för sjukvård som betonar att sjuksköterskan endast har rätt att fatta beslut för patienten när denne är fullständigt hjälplös som vid koma. Beslut bör fattas tillsammans med patienten (Henderson, 1970) vilket inte alltid är möjligt relaterat till dessa patienters kognitiva svikt (Castro et al., 2024).

I resultatet framkommer att sjuksköterskor upplever etiska dilemman relaterat till att de prioriterar patienter efter graden av somatisk sjukdom, vilket i sin tur leder till känslor av tvivel och frustration hos sjuksköterskorna när de upplever att de åsidosätter patienterna med demenssjukdom (Ayton et al., 2017; Ingelsson et al., 2024; Jensen et al., 2019; Keuning-Plantinga et al., 2022; Pinkert et al., 2018). Detta överensstämmer med en studie av Watkins et al. (2019) som beskriver hur sjuksköterskor erfar känslomässig stress vid prioriteringar av patienter med demenssjukdom i akutsjukvård då sjuksköterskorna inte kan ge omvårdnad efter dessa patienters behov. Denna upplevelse kan förstås genom ett etiskt perspektiv där sjuksköterskor eftersträvar att uppfylla sitt professionella

ansvar men hindras av prioriteringskrav. En annan aspekt av sjuksköterskornas upplevelser av otillräcklighet till följd av prioriteringar beskrivs av (Dookhy & Daly, 2021; Fukuda et al., 2015; Osuoha et al., 2021; Pinkert et al., 2018) som att deras möjlighet att tillämpa god personcentrerad omvårdnad för att tillgodose denna patientgrupps särskilda behov minskar. Detta överensstämmer med en studie av Nilsson et al. (2016) som belyser sjuksköterskors upplevelser av maktlöshet när det uppstår en klyfta mellan det sjuksköterskorna vill åstadkomma och det dom förmår. Detta kan förstås genom Hendersons behovsteori, som att sjuksköterskans profession är att hjälpa patienten med behov de inte själv kan tillgodose (Henderson, 1970).

I resultatet framkommer att kommunikationen mellan sjuksköterskor och patienter med demenssjukdom är en kritisk komponent för att möta deras särskilda behov (Jensen et al., 2019; Ingelson et al., 2024). Detta är i linje med en studie av Dunkle et al. (2022) som påvisar att sjuksköterskors brist på förståelse för patientens beteende och bakgrund bidrar till osäkerhet hos sjuksköterskorna (Dunkle et al., 2022). Sjuksköterskor erfar att närståendes närvaro hjälper till att tolka patientens behov och underlättar en trygg vårdprocess (Dookhy & Daly, 2021; Ingelson et al., 2024) vilket styrks av Dunkle et al. (2022) som beskriver vikten av att sjuksköterskor aktivt engagerar både patient och närstående för att samla in nödvändig patienthistorik. Detta för att känna igen medicinska problem, beteende och psykologiska symtom (Soun et al., 2023). Några frågor som uppkommer ur detta resultat är dels att alla patienter inte har närstående som kan vara delaktiga i mötet, dels att vården inte kan byggas på att närstående alltid finns till hands, därför är det av vikt att sjuksköterskor har strategier för att förstå icke-verbala signaler och på sätt kunna tillgodose denna patientgrupps behov. Detta stämmer överens med Hendersons omvårdnadsteori, som understryker vikten av att tillgodose patientens grundläggande behov, oavsett om det finns en närstående närvarande eller inte (Henderson, 1970).

I resultatet framkommer att sjuksköterskor känner osäkerhet och ängslan i mötet med patienter med demenssjukdom, vilket huvudsakligen beror på bristande kompetens (Dookhy & Daly, 2021; Ingelson et al., 2024; Pinkert et al., 2018). Detta stöds av en studie av Rhinehart et al. (2023) som visar att sjuksköterskor som utbildats inom demenssjukvård upplever ökat självförtroende och kompetens. Orsaken till detta är oklar men en möjlig förklaring kan vara att nytutexaminerade sjuksköterskors utbildning fokuserat på medicinska och farmakologiska aspekter (Hartung et al., 2021). I resultatet framkommer att sjuksköterskor dels upplever att de saknar kompetens om denna patientgrupps specifika omvårdnadsbehov, dels att alla sjuksköterskor inte är beredda att satsa på fördjupad utbildning (Dookhy & Daly, 2023; Fukuda et al., 2015; Jensen et al., 2019). Denna upptäckt var oväntad eftersom nästan 10 miljoner nya fall diagnostiseras varje år (Alzheimer's Disease International, 2017). Enligt Hendersons behovsteori

(1970) är sjuksköterskors uppgifter varierande och föränderliga över tid, varav kontinuerlig kompetensutveckling är essentiell.

Konklusion och implikation

Litteraturstudiens resultat belyser sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård. Det framkommer att sjuksköterskor behöver anpassa omvårdnaden på grund av en otillräcklig vårdmiljö där hinder som tidsbrist och hög arbetsbelastning försvårar möjligheten att tillgodose denna patientgrupps behov. Detta leder till att sjuksköterskor behöver hantera beteendemässiga symtom genom att tillämpa uppgiftsorienterade strategier såsom administrering av psykofarmaka. Vidare upplever sjuksköterskor etiska dilemman när patienter prioriteras utifrån graden av somatisk sjukdom, vilket kan medföra att sjuksköterskor inte kan tillgodose psykosociala behov hos patienter med demenssjukdom. Att hantera kommunikationssvårigheter framstår som en central utmaning, där sjuksköterskor har svårt att tolka behoven hos patienter med demenssjukdom, dock kan närståendes närvaro underlätta denna process. Studien visar även att sjuksköterskor känner behov av demensspecifik kompetens vilket är avgörande för att säkerställa en god och personcentrerad omvårdnad.

Studiens resultat kan bidra till förbättringar inom såväl praktisk omvårdnad som sjuksköterskeutbildning samt ge förslag på fortsatt forskning. Inom den praktiska omvårdnaden kan vårdmiljön anpassas genom att skapa lugna och trygga utrymmen för att bättre möta behoven hos patienter med demenssjukdom. Detta kan ge sjuksköterskor optimerade förutsättningar att erbjuda professionell omvårdnad och därigenom minska oro och förvirring hos denna patientgrupp. Sjuksköterskeutbildningen kan stärkas genom ökad betoning av specifik kunskap om demenssjukdom och personcentrerad omvårdnad. Vidare kan praktiska övningar och simuleringar ske i större omfattning för att stärka kommunikativa färdigheter och etisk medvetenhet. Fortsatt forskning rekommenderas för att identifiera och utveckla lämpliga vårdalternativ för patienter med demenssjukdom i akutsjukvården.

Referenser

(*) Resultatartiklar

Ahtisham, Y. & Jacoline, S. (2015). Integrating Nursing Theory and Process into Practice; Virginia's Henderson Need Theory. *International Journal of Caring Sciences*, 8(2), 443–450.
https://www.internationaljournalofcaringsciences.org/docs/23_ahtisham.pdf

Alzheimer's Disease International. (2017). *Numbers of people with dementia*. Hämtad 25 februari, 2025 från
<https://www.alzint.org/u/numbers-people-with-dementia-2017.pdf>

Anantapong, K., Jiraphan, A., Aunjitsakul, W., Sathaporn, K., Werachattawan, N., Teetharatkul, T., Wiwattanaworaset, P., Davies, N. & Sampson, E. L. (2025). Beteendemässiga och psykologiska symtom hos personer med demens i akuta sjukhusmiljöer: En systematisk översikt och metaanalys. *Age and Aging*, 54(1), afaf013.
<https://doi.org/10.1093/ageing/afaf013>

Aranda, M. P., Kremer, I. N., Hinton, L., Zissimopoulos, J., Whitmer, R. A., Hummel, C. H., Trejo, L. & Fabius, C. (2021). Impact of dementia: Health disparities, population trends, care interventions, and economic costs. *Journal of the American Geriatrics Society*, 69(7), 1774–1783. <https://doi.org/10.1111/jgs.17345>

Arbabi, M., Ziaei, E., Amini, B., Ghadimi, H., Rashidi, F., Shohanizad, N., Moradi, S., Beikmarzehei, A., Hasanzadeh, A. & Parsaei, A. (2022). Delirium risk factors in hospitalized patient: a comprehensive evaluation of underlying diseases and medications in different wards of a large Urban Hospital Center in Iran. *BMC Anesthesiology*, 22(1). <https://doi.org/10.1186/s12871-022-01690-w>

*Ayton, D., O'Brien, P., Treml, J., Soh, S.-E., Morello, R. & Barker, A. (2017). Nurses' perceptions of preventing falls for patients with dementia in the acute hospital setting. *Australasian Journal on Ageing*, 36(4), 70–72. <https://doi.org/10.1111/ajag.12474>

Brown, L. J. E., Aldridge, Z., Pepper, A., Leroi, I. & Harrison Dening, K. (2022). 'It's just incredible the difference it has made': family carers' experiences of a specialist Lewy body dementia Admiral Nurse service. *Age and Ageing*, 51(10).
<https://doi.org/10.1093/ageing/afac207>

*Brooke, J. & Semlyen, J. (2019). Exploring the impact of dementia-friendly ward environments on the provision of care: A qualitative thematic analysis. *Dementia: The International Journal of Social Research and Practice*, 18(2), 685–700.
<https://doi.org/10.1177/1471301216689402>

- Carlsson, S. & Eiman, M. (2003). *Studiematerial för undervisning inom projektet "Evidensbaserad omvårdnad- ett samarbete mellan Universitetssjukhuset MAS och Malmö högskola"* (Rapport 2003:2). Malmö: Malmö högskola, Hälsa och samhälle.
- Castro, J., Mulligan, M. & Peschel, L. (2024). Through their eyes: Empathetic learning for frontline healthcare providers to improve care for the patient living with dementia. *Geriatric Nursing*, 60, 713–715. <https://doi.org/10.1016/j.gerinurse.2024.10.082>
- Chenoweth, L., Merlyn, T., Jeon, Y. H., Tait, F. & Duffield, C. (2013). Attracting and retaining qualified nurses in aged and dementia care: Outcomes from an Australian study. *Journal of Nursing Management*, 21(5), 745–752. <https://doi.org/10.1111/jonm.12040>
- Dewing, J. & Dijk, S. (2014). What is the current state of care for older people with dementia in general hospitals? A literature review. *Sage Journal*, 15(1), 106–24. <https://doi.org/10.1177/1471301213520172>
- Clifford, C. & Doody, O. (2017). Exploring nursing staff views of responsive behaviours of people with dementia in long-stay facilities. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 25(1), 26–36. <https://doi.org/10.1111/jpm.12436>
- *Dookhy, J. & Daly, L. (2021). Nurses' experiences of caring for persons with dementia experiencing responsive behaviours in an acute hospital: A qualitative descriptive study. *International Journal of Older People Nursing*, 16(4). <https://doi.org/10.1111/opn.12379>
- Dunkle, R. E., Cavignini, K., Cho, J., Sutherland, L., Kales, H., Connell, C. & Leggett, A. (2022). Exploring dementia care in acute care settings: Perspectives of nurses and social workers on caring for patients with behavioral and psychological symptoms. *Social Work in Health Care*, 61(3), 169–183. <https://doi.org/10.1080/00981389.2022.2076764>
- Edvardsson, D., Sandman, P.O. & Rasmussen, B. (2012). Forecasting the ward climate: a study from a dementia care unit. *Journal of Clinical Nursing*, 21(7–8), 1136–114. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2011.03720.x>
- Ekman, I., Ebrahimi, Z. & Olaya Contreras, P. (2021). Person-centred care: looking back, looking forward. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 20(2), 93–95. <https://doi.org/10.1093/eurjcn/zvaa025>
- Filippi, M., Agosta, F. & Ferraro, P. M. (2016). Charting Frontotemporal Dementia: From Genes to Networks. *Journal of Neuroimaging*, 26(1), 16–27. <https://doi.org/10.1111/jon.12316>

- Ford, A. H. (2016). Preventing delirium in dementia: Managing risk factors. *Maturitas*, 92, 35–40.
<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2016.07.007>
- Fox, A., MacAndrew, M., Wyles, K., Yelland, C. & Beattie, E. (2021). Adverse Events, Functional Decline, and Access to Allied Health Therapies for Patients With Dementia During Acute Hospitalization. *Journal of Applied Gerontology*, 40(8), 847–855.
<https://doi.org/10.1177/0733464820924211>
- Friberg, F. (2023a). Att göra en litteraturoversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 185–198). Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2023c). Att utforma ett examensarbete. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 111–127). Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2023b). Tankeprocessen under examensarbetet. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 41–56). Studentlitteratur.
- *Fukuda, R., Shimizu, Y. & Seto, N. (2015). Issues experienced while administering care to patients with dementia in acute care hospitals: a study based on focus group interviews. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 10, 25828.
<https://doi.org/10.3402/qhw.v10.25828>
- Griffiths, A., Matu, J., Tang, E.Y.H., Gregory, S., Anderson, E., Fairley, A., Townsend, R., Stevenson, E., Stephan, B. C. M., Siervo, M. & Shannon, O. M. (2024). Foods, dietary patterns, and risk of vascular dementia: a systematic review. *Nutrition & Metabolism*, 21, 105.
<https://doi.org/10.1186/s12986-024-00880-2>
- Göransson, K. E., Ehrenberg, A. & Ehnfors, M. (2005). Triage in emergency departments: national survey. *Journal of Clinical Nursing*, 14(9), 1067–1074. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2005.01191.x>
- Hartung, B., Lalonde, M., Vanderspank-Wright, B. & Phillips, J. C. (2021). New graduate nurses and dementia care in acute care: A qualitative study. *Nurse Education in Practice*, 53, 103049.
<https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103049>
- Henderson, V. (1970). *Grundprinciper för patientvårdande verksamhet* (Ny omarb. uppl. / Nyövers.: U. B. Silfvenius). Svensk sjuksköterskeförening.
- Henricson, M. (2017a). Forskningsprocessen. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 43–53). Studentlitteratur.

- Henricson, M. & Billhult, A. (2017). Kvantitativ metod och stickprov. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 111–117). Studentlitteratur.
- Henricson, M. & Mårtensson, J. (2017). Publicering av examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 495–504). Studentlitteratur.
- Hoe, J., Trickey, A. & McGraw. (2022). Caring for people living with dementia in their own home: A qualitative study exploring the role and experiences of registered nurses within a district nursing service in the UK. *International Journal of Older People Nursing*, 18(1), e12491. <https://doi.org/10.1111/opn.12491>
- * Ingelson, B., Dahlke, S., O'Rourke, H. & Hunter, K. F. (2024). Nurses' knowledge and beliefs on pain management practices with hospitalised persons living with dementia: A qualitative descriptive study. *Journal of Clinical Nursing*, 33(8), 3224–3235. <https://doi.org/10.1111/jocn.17164>
- Inouye, S. K., Westendorp, R. G. J. & Saczynski, J. S. (2014). Delirium in elderly people. *The Lancet*, 383(9920), 911–922. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(13\)60688-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(13)60688-1)
- *Jensen, A. M., Pedersen, B. D., Wilson, R. L., Olsen, R. B. & Hounsgaard, L. (2019). Nurses' experiences of delivering acute orthopaedic care to patients with dementia. *Orthopaedic Nursing*, 14(4), e12271. <https://doi.org/10.1111/opn.12271>
- Johansson, M. M., Marcusson, J. & Wressle, E. (2015). Cognitive impairment and its consequences in everyday life: experiences of people with mild cognitive impairment or mild dementia and their relatives. *International Psychogeriatrics*, 27(6), 949–958. <https://doi.org/10.1017/S1041610215000058>
- Karlsson, E. K. (2017). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2: a uppl., s. 81–96). Studentlitteratur.
- Karrer, M., Schnell, A., Zeller, A. & Mayer, H. (2021). A systematic review of interventions to improve acute hospital care for people with dementia. *Geriatric Nursing*, 42, 657–673. <https://doi.org/10.1016/j.gerinurse.2021.03.006>
- Kennedy, K. J., Forsythe, D., Wagner, J. & Eckert, M. (2021). Clinical pathways for the evidence-based management of behavioural and psychological symptoms of dementia in a residential aged care

facility: A rapid review. *Australasian Journal on Ageing*, 40(4), 347–355. <https://doi.org/10.1111/ajag.12990>

- *Keuning-Plantinga, A., Roodbol, P. F., Krijnen, W. P. & Finnema, E. J. (2022). Nurses' perceptions in caring for people with dementia in Dutch acute hospitals. *Journal of Clinical Nursing*, 31(13–14), 1800–1816. <https://doi.org/10.1111/jocn.15458>
- Kogan, A. C., Wilber, K. & Mosqueda, L. (2016). Person-Centered Care for Older Adults with Chronic Conditions and Functional Impairment: A Systematic Literature Review. *Journal of the American Geriatrics Society (JAGS)*, 64(1), e1–e7. <https://doi.org/10.1111/jgs.13873>
- Sharaf, K. H., El agraa, B. E., Mohamed, R. A. & Fadlalmola, H. A. (2021). Application of Henderson Theory on Nursing Care for Bullous Pemphigus Patients at Khartoum Dermatology Hospital, Sudan. *International Journal of Nursing Education*, 14(1), 80–87. <https://doi.org/10.37506/ijone.v14i1.17739>
- Kim, M. & Shin, S. (2023). The impacts of nurses' attitudes towards dementia, critical reflection competency, and nursing work environment on person-centered nursing in acute care hospital: A descriptive study. *Journal of Korean Gerontological Nursing*, 25(4), 346–356. <https://doi.org/10.17079/jkgn.2023.00101>
- Landreville, P., Voyer, P. & Carmichael, P.-H. (2013). Relationship between delirium and behavioral symptoms of dementia. *International Psychogeriatrics*, 25(4), 635–643. <https://doi.org/10.1017/S1041610212002232>
- Lee, S. Y., Hung, L., Chaudhury, H. & Morelli, A. (2021). Staff perspectives on the role of physical environment in long-term care facilities on dementia care in Canada and Sweden. *Dementia*, 20(7), 2558–2572. <https://doi.org/10.1177/14713012211003994>
- Lethin, C., Hanson, E., Margioti, E., Chiatti, C., Gagliardi, C., Vaz de Carvalho, C. & Malmgren Fänge, A. (2019). Support Needs and Expectations of People Living with Dementia and Their Informal Carers in Everyday Life: A European Study. *Social Sciences (Basel)*, 8(7), 203. <https://doi.org/10.3390/socsci8070203>
- Lin, P-C., Hsu, S-Y., Chen, C-C. & Wung, S-F. (2024). Dementia training for nurses in acute care settings: Impacts and barriers. *The journal of Nursing Research* 32(5):p, e352. <https://doi.org/10.1097/jnr.0000000000000633>
- Lopez, M., Jimenez, J. M., Fernández-Castro, M., Martin-Gil, B., Garcia, S., Cao, M. J., Frutos-Martin, M. & Castro, M. J. (2020). Impact of Nursing Methodology Training Sessions on Completion of the Virginia Henderson Assessment Record. *Nursing reports (Pavia, Italy)*, 10(2), 106–114. <https://doi.org/10.3390/nursrep10020014>

- Mahmoud Yaghmour, S. (2021). Impact of settings and culture on nurses' knowledge and attitudes and perceptions towards people with dementia: An integrative literature review. *Nursing Open*, 9 (1), 66–93. <https://doi.org/10.1002/nop2.1106>
- MacIsaac, M. & Peter, E. (2025). Emergency department crowding: An examination of older adults and vulnerability. *Nursing Ethics*, 32(1), 99–110. <https://doi.org/10.1177/09697330241238333>
- McHugh, M. C., Muschong, K. M., Bradley, S. M. & Lo, A. X. (2024). Perspectives from persons living with dementia and their caregivers on emergency department visits, care transitions, and outpatient follow-up: A qualitative study. *Academic Emergency Medicine*, 31(8), 767–776. <https://doi.org/10.1111/acem.14898>
- Milton, J., David Åberg, N., Erichsen Andersson, A., Gillespie, B. M. & Oxelmark, L. (2023). Patients' perspectives on care, communication, and teamwork in the emergency department. *International Emergency Nursing*, 66, 101238. <https://doi.org/10.1016/j.ienj.2022.101238>
- *Minaya-Freire, A., Ramon-Aribau, A., Pou-Pujol, G., Fajula-Bonet, M. & Subirana-Casacuberta, M. (2020). Facilitators, Barriers, and Solutions in pain management for older adults with Dementia. *Pain Management Nursing*, 21 (6), 495–501. <https://doi.org/10.1016/j.pmn.2020.03.003>
- Mårtensson J. & Fridlund, M. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2: a uppl., s. 421–431). Studentlitteratur.
- Najar, J., Östling, S., Waern, M., Zettergren, A., Kern, S., Wetterberg, H., Hällström, T. & Skoog, I. (2020). Reproductive period and dementia: A 44-year longitudinal population study of Swedish women. *Alzheimer's & Dementia: The Journal of the Alzheimer's Association*, 16(8), 1153–1163. <https://doi.org/10.1002/alz.12118>
- Nilsson, A., Rasmussen, B. H. & Edvardsson, D. (2016). A threat to our integrity - Meanings of providing nursing care for older patients with cognitive impairment in acute care settings. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 30(1), 48–56. <https://doi.org/10.1111/scs.12220>
- *Osuoha, P., Masoud, S. S., Leibas, M., Cleveland, L. M., Reed, C. C., Piernik-Yoder, B. & White, C. L. (2021). “Getting to Know Them”: Person-Centered Care for Patients With Dementia in Acute Care. *Journal of Gerontological Nursing*, 47(5), 37–44. <https://doi.org/10.3928/00989134-20210408-01>
- Parlak, M. M. & Köse, A. (2023). Investigation of the knowledge, experiences, and opinions of Speech and Language Pathologists on

assessments and therapies for cognitive communication disorders in people with Alzheimer's disease - A cross-sectional survey in Turkey. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 10(1), 45–57. <https://doi.org/10.21020/husbfd.1161515>

Peckham, A., Maxfield, M. & James, D. L. (2024). “How will I ever know I didn't bring it on myself?": Navigating personal responsibility in public health messaging on dementia risk. *Sage Journals*, 23(8), 1292–1306. <https://doi:10.1177/14713012241270756>

Pennbrant, S., Hjorton, C., Nilsson, C. & Karlsson, M. (2020). “The challenge of joining all the pieces together” – Nurses' experience of palliative care for older people with advanced dementia living in residential aged care units. *Journal of Clinical Nursing*, 29(19–20), 3835–3846. <https://doi.org/10.1111/jocn.15415>

*Pinkert, C., Faul, E., Saxer, S., Burgstaller, M., Kamleitner, D. & Mayer, H. (2018). Experiences of nurses with the care of patients with dementia in acute hospitals: A secondary analysis. *Journal of Clinical Nursing*, 27(1–2), 162–172. <https://doi.org/10.1111/jocn.13864>

Popenoe, R., Langius-Eklöf, A., Stenwall, E. & Jervaeus, A. (2021). A practical guide to data analysis in general literature review. *Nordic Journal of Nursing Research*, 41(4), 175–186. <https://doi.org/10.1177/2057158521991949>

Reilly, J. C. & Houghton, C. (2019). The experiences and perceptions of care in acute settings for patients living with dementia: A qualitative evidence synthesis. *International Journal of Nursing Studies*, 96, 82–90. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2019.04.018>

Rhinehart, D.M., Gatmaitan, D.L., Spivack, E., Chung, P., Aronow, H.U. & Tan, Z.S. (2023). Intervention to improve acute care nurses' confidence and knowledge in hospital dementia care. *Geriatric Nursing*, 54, 144–147. <https://doi.org/10.1016/j.gerinurse.2023.08.026>

Riachi, R. (2018). Person-centred communication in dementia care: a qualitative study of the use of the SPECAL® method by care workers in the UK. *Journal of Social Work Practice*, 32(3), 303–321. <https://doi.org/10.1080/02650533.2017.1381948>

Priebe, G. & Landström, C. (2017). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar - grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2: a uppl., s. 25–40). Studentlitteratur.

Røsvik, J. & Rokstad, A. M. M. (2020). What are the needs of people with dementia in acute hospital settings, and what interventions are made to meet these needs? A systematic integrative review of the

literature. *BMC Health Services Research*, 20(1).
<https://doi.org/10.1186/s12913-020-05618-3>

Sampson, E. L., Gould, V., Lee, D. & Blanchard, M. R. (2006). Differences in care received by patients with and without dementia who died during acute hospital admission: a retrospective case note study. *Age and Ageing*, 35(2), 187–189. <https://doi.org/10.1093/ageing/afj025>

Sampson, E. L., Blanchard, M. R., Jones, L., Tookman, A. & King, M. (2009). Dementia in the acute hospital: prospective cohort study of prevalence and mortality. *British Journal of Psychiatry*, 195(1), 61–66. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.108.055335>

Scerri, A., Scerri, C. & Innes, A. (2020). The perceived and observed needs of patients with dementia admitted to acute medical wards. *Dementia: The International Journal of Social Research and Practice*, 19(6), 1997–2017.
<https://doi.org/10.1177/1471301218814383>

*Seffo, N., Hamrin Senorski, E., Westin, O., Svantesson, E. & Krupić, F. (2020). Communication and assessment of pain in hip fracture patients with dementia - experiences of healthcare professionals at an accident and emergency department in Sweden. *Medicinski Glasnik: Official Publication of the Medical Association of Zenica-Doboj Canton, Bosnia and Herzegovina*, 17(1), 224–233.
<https://doi.org/10.17392/1090-20>

Segesten, K. (2023). Att göra en graderande sammanställning av kvantitativ forskning – inspirerad av metaanalys. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 157–167). Studentlitteratur.

SFS 2003:460. *Lag om etikprovning av forskning som avser människor*. Utbildningsdepartementet. Hämtad 5 februari, 2025, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/

SFS 2014:821. *Patientlag*. Socialdepartementet. Hämtad 4 februari, 2025, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-821

SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)*. Socialdepartementet. Hämtad 6 februari, 2025, från [Hälso- och sjukvårdslag \(2017:30\) | Sveriges riksdag](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30)

Socialstyrelsen. (2019). *Arbetsätt för jämlikvård. Redovisning av metodutveckling på Socialstyrelsen*. Hämtad 24 januari, 2025, från <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6636.pdf>

- Socialstyrelsen (2024). *Kvalitetsdeklaration – Statistik om akutmottagningar, väntetider och besök 2023*. Hämtad 27 februari, 2025, från <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/statistik/2024-6-9153-kvalitetsbeskrivning.pdf>
- Soun, S., Hunter, K. F. & Dahlke, S. (2023). Nursing care management of responsive behaviors for persons living with dementia in acute care settings: An integrative review. *Journal of Gerontological Nursing*, 49(2), 19–25. <https://doi.org/10.3928/00989134-20230106-04>
- Surr, C. A. & Gates, C. (2017). What works in delivering dementia education or training to hospital staff? A critical synthesis of the evidence. *International Journal of Nursing Studies*, 75, 172–188. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2017.08.002>
- Søndergaard, S. F., Søndergaard, S. F., Skov, T. & Andersen, A. B. (2024). The Experiences of Hospital Admission in a Single Room for Older Persons With Dementia and Their Families: A Scoping Review. *International Journal of Older People Nursing*, 19(4), 1–13. <https://doi.org/10.1111/opn.12626>
- Tumusiime, W. A., Hardman, C. J. & Breen, J. L. (2022). Antipsychotic prescribing in people admitted to hospital with dementia or delirium. *Australasian Journal on Ageing*, 41(2), 258–264. <https://doi.org/10.1111/ajag.13017>
- *Walsh, B., Dahlke, S., O'Rourke, H. & Hunter, K. F. (2022). Exploring acute care nurses' decision-making in psychotropic PRN use in hospitalised people with dementia. *Journal of Clinical Nursing*, 31(13–14), 2024–2035. <https://doi.org/10.1111/jocn.15477>
- Watkins, S., Murphy, F., Kennedy, C., Dewar, B. & Graham, M. (2019). Caring for an older person with dementia in the Emergency Department (ED): An Appreciative Inquiry exploring family member and ED nurse experiences. *Journal of Clinical Nursing*, 28(15–16), 2801–2812. <https://doi.org/10.1111/jocn.14854>
- WHO. (2023). *Dementia*. World Health Organization. Hämtad 23 januari, 2025, från <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/dementia>
- World Medical Association. (2024). *WMA Declaration of Helsinki –Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects*. Hämtad 5 februari, 2025, från <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>
- Ye, H. M., Xiao, L. D., Ullah, S. & Chang, R. H. (2024). Hospital nurses perceived challenges and opportunities in the care of people with dementia: A mixed-methods systematic review. *Journal of Clinical Nursing*, 33(8), 2849–2884. <https://doi.org/10.1111/jocn.17144>

- Yamaguchi, Y., Greiner, C., Ryuno, H. & Fukuda, A. (2019). Dementia nursing competency in acute care settings: A concept analysis. *International Journal of Nursing Practice*, 25(3), e12732. <https://doi.org/10.1111/ijn.12732>
- Yous, M.-L., Ploeg, J., Kaasalainen, S. & Martin, L. S. (2019). Nurses' Experiences in Caring for Older Adults With Responsive Behaviors of Dementia in Acute Care. *SAGE Open Nursing*, 5, 2377960819834127–2377960819834127. <https://doi.org/10.1177/2377960819834127>
- Östlundh, L. (2023). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4:e uppl., s. 79–109). Studentlitteratur.

Bilaga A

Tabell 1: Sökordsöversikt

Rad	Sökord	CINAHL	PubMed
1	Demenssjukdom	MM "Dementia"	"Dementia" [Mesh]
2	Sjuksköterska	Nurs* (fritext)	"Nurs*" (fritext)
3	Akut	MH "Acute care" MH "Emergency Care"	Acute" (fritext) "Emergency Medical Services"[Mesh]

Bilaga B

Tabell 2: Sökhistorik

Rad	Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstrakt	Granskade artiklar	Resultat artiklar
1	250218	PubMed	"Dementia" [MeSH] AND Nurse AND Acute Avgränsningar: 2015–2025, English language	180	103	11	5
2	250219	CINAHL	MM "Dementia+" AND (MH "Acute Care" or MH "Emergency Care+") AND nurs* Avgränsningar: 2015–2025, English language, peer reviewed	88	76	8	6

3	250219	PubMed	"Dementia"[MeSH] AND ("Emergency Medical Services"[MeSH) AND nurs* Avgränsningar: 2015– 2025, English language	92	69	5	1
---	--------	--------	--	----	----	---	---

Bilaga C

Tabell 3: Artikelöversikt

Artikel 1	Information om artikeln
Referens	Ayton, D., O'Brien, P., Treml, J., Soh, S.-E., Morello, R., & Barker, A. (2017). Nurses' perceptions of preventing falls for patients with dementia in the acute hospital setting. <i>Australasian Journal on Ageing</i> , 36(4), E70–E72. https://doi.org/10.1111/ajag.12474
Land	Australien
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet vara att utforska sjuksköterskors perspektiv på fallprevention för patienter med demenssjukdom i akutvårdsmiljö.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	96 sjuksköterskor på sex akutsjukhus i Australien
Datainsamling	Sjuksköterskorna bjöds in att delta i 12 fokusgrupper som syftade till att förstå sjukhusens organisation och policy. Ett tema växte fram kring svårigheterna att förebygga fall hos patienter med demenssjukdom vilket ledde fram till tre forskningsfrågor; hur sjuksköterskor beskrev svårigheterna med fall hos patienter med demenssjukdom, vilka strategier de använde samt vilka utmaningar som fanns i att införa strategier för fallprevention.
Dataanalys	Kvalitativ analys med deduktiv kodning av datan genomfördes.
Bortfall	Ej angivet
Resultat	Sjuksköterskorna såg fallförebyggande åtgärder såsom patientutbildning om fallrisk på sjukhus, taktiker för att avleda och gånghjälpmedel för patienter med demenssjukdom som en utmaning, dels för de inte ansåg åtgärderna vara effektiva, dels för att vårdmiljön var komplex och prioriteringar ständigt krävdes vilket medförde att patienterna med demenssjukdom riskerade försummas. I samma rum som patienten med demenssjukdom kunde det finnas en person med akut bröstsmärta som måste tas om hand först. En annan utmaning sjuksköterskorna såg var brist på personal. Patienternas kognitiva svårigheter gjorde att de behövde ständig tillsyn.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 71 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 2	Information om artikeln
Referens	Brooke, J., & Semlyen, J. (2019). Exploring the impact of dementia-friendly ward environments on the provision of care: A qualitative thematic analysis. <i>Dementia: The International Journal of Social Research and Practice.</i> , 18(2), 685–700. https://doi.org/10.1177/1471301216689402
Land	England
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka hur demensvänliga vårdmiljöer på akutsjukhus påverkade sjuksköterskors erfarenheter av att vårda akut sjuka patienter med demenssjukdom.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Totalt 38 deltagare varav 17 sjuksköterskor och 21 undersköterskor som rekryterades från en demensvänlig avdelning på ett distriktssjukhus i England. Deltagarna rekryterades via anslag i personalrum och information på möten.
Datainsamling	Kvalitativa data samlades in genom tio fokusgrupper med legitimerade sjuksköterskor och undersköterskor från tre demensvänliga avdelningar på ett distriktssjukhus i England. Två fokusgrupper med enbart sjuksköterskor, tre med enbart undersköterskor och fem med både sjuksköterskor och undersköterskor. Diskussionerna spelades in och transkriberades ordagrant för vidare analys.
Dataanalys	Fokusgruppsdiskussionerna transkriberades och analyserades med induktiv tematisk analys. Transkriptionerna lästes flera gånger och betydelsefulla meningar som svarade på syftet kodades och utvecklades till teman. Analysen granskades, upprepades och förfinades i samarbete med den andra författaren.
Bortfall	Ej angivet
Resultat	Sjuksköterskorna ansåg att miljön på avdelningen med färger och bilder gjorde den mer lik hemmet och inte längre kall och klinisk. Detta hjälpte dem i kommunikationen med patienterna eftersom patienterna stannade vid bilderna för att titta och prata. Den förändrade avdelningsmiljön gav sjuksköterskorna fler alternativ att lugna patienterna vilket gjorde patienterna mindre agiterade och hjälpte därmed sjuksköterskorna att göra vården mer individuell så de kunde tillgodose såväl hälsobehov som psykosociala behov vid akut inläggning. Däremot kunde bilder även skrämna och göra patienter upprörda, i sådana fall var bilderna ej till hjälp. Sjuksköterskorna ansåg att täckta fönster var en nackdel eftersom patienterna inte visste om det var natt eller dag. Att sjuksköterskeexpeditionen flyttats ut från avdelningen gjorde det först svårare att dokumentera eftersom de var vana att göra det i enskildhet. Sjuksköterskorna vände sig och upplevde efter en tid det enklare att dokumentera omvårdnadsåtgärderna när de såg patienten framför sig. Detta gjorde dessutom det lättare att förebygga skador såsom fall. Det fanns emellertid sjuksköterskor som inte ansåg det säkert på grund av att dem blev distraherade. En sjuksköterska beskrev även hur problemen i vården av denna patientgrupp fanns kvar trots förändringarna i vårdmiljön.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 75 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod

Artikel 3	Information om artikeln
Referens	Dookhy, J., & Daly, L. (2021). Nurses' experiences of caring for persons with dementia experiencing responsive behaviours in an acute hospital: A qualitative descriptive study. <i>International Journal of Older People Nursing</i> , 16(4). https://doi.org/10.1111/opn.12379
Land	Irland
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska sjuksköterskors erfarenheter av att vårda personer med demenssjukdom som uppvisar beteendemässiga och psykiska symtom på ett akutsjukhus.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	Nio sjuksköterskor på ett akutsjukhus rekryterades efter strategiskt urval via anslag på medicinska och kirurgiska avdelningar. Legitimerade sjuksköterskor med minst sex månaders erfarenhet inom medicinska eller kirurgiska avdelningar på akutsjukhus som hade vårdat personer med demens inkluderades i studien.
Datainsamling	Data samlades in genom semistrukturerade intervjuer baserade på en intervjuguide. En huvudfråga öppnade varje intervju och följdfrågor användes för att fördjupa svaren. Intervjuerna spelades in och deltagarnas icke-verbala kommunikation antecknades för att komma ihåg detaljerna och sammanhanget i intervjuerna.
Dataanalys	Intervjuerna transkriberades ord för ord och datan analyserades i sex steg för att identifiera olika teman. Processen innefattade att bli bekant med datan, skapa koder, identifiera underteman, granska och definiera teman samt sammanställa en rapport.
Bortfall	Ej rapporterat
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskor beskrev vården av personer med demenssjukdom inom akutsjukvård som utmanande men försökte likväl ge personcentrerad vård. De försökte förstå orsaken till patienternas beteendemässiga och psykiska symtom men upplevde den fysiska miljön som högljudd och otillräcklig anpassad. Stressen tillsammans med en för patienterna okänd miljö samt att patienterna upprepat flyttades inom sjukhuset skapade desorientering hos patienterna samt ökade deras beteendemässiga och psykiska symtom. Dessa patienter krävde mer tid men tidspress och brist på personal gjorde det svårt att ge personcentrerad vård då akut sjuka patienter med bröstsmärta och andningsbesvär prioriterades. Emotionella påfrestningar uppstod, särskilt vid aggressiva beteenden, samtidigt som sjuksköterskorna uttryckte förståelse för att dessa inte var personliga. Erfarenheter och samarbete med kollegor och närstående sågs som viktiga resurser då ett känt ansikte hos en närstående kunde göra en främmande miljö mer välbekant. Sjuksköterskornas utbildning hade fokuserat på medicinska aspekter och inte tillräckligt på praktiska strategier för att hantera beteendemässiga och psykiska beteenden. Sjuksköterskorna försökte väcka minnen till liv genom samtal med patienterna och skapa relationer med dem för att uppfatta deras behov.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 77 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 4	Information om artikeln
Referens	Fukuda, R., Shimizu, Y., & Seto, N. (2015). Issues experienced while administering care to patients with dementia in acute care hospitals: a study based on focus group interviews. <i>International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being</i> , 10. https://doi.org/10.3402/qhw.v10.25828
Land	Japan
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka sjuksköterskors utmaningar vid vård av patienter med demenssjukdom på akutsjukhus i Japan.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	50 sjuksköterskor från kirurgiska och medicinska avdelningar från sex akutsjukhus i västra Japan inkluderades genom ett strategiskt urval där deltagarna skulle ha olika nivåer av erfarenhet. Exklusionskriterier var att arbeta på intensivvårdsavdelningen eller vara chefssjuksköterska, mindre än tre års arbetslivserfarenhet samt ingen erfarenhet inom demensvård.
Datainsamling	Deltagarna besvarade först en enkät om demografi, erfarenhet och arbetsplats. Därefter samlades data in genom diskussioner i åtta fokusgrupper med en forskare som moderator. Intervjuerna spelades in och fältanteckningar gjordes för att beskriva ansiktsuttryck och den allmänna stämningen.
Dataanalys	Intervjuerna transkriberades och analyserades sedan genom framställning av meningsenheter relaterade till de problem som sjuksköterskorna upplevde i omvårdnaden, för att därefter kodas och grupperas. Processen upprepades tills innehållet kunde summeras i korta beskrivande teman som ordnades i diagram.
Bortfall	Ej rapporterat
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskor mötte utmaningar vid vård av personer med demenssjukdom på akutsjukhus. Förändring från välbekant miljö till sjukhusmiljö, med nya personer runt sig, plågsamma behandlingar och fysiska begränsningsåtgärder skapade oro som ledde till vandrande och fall. Det hände också att patienterna drog ut sina infarter. Sjuksköterskorna märkte att patienterna kände trygghet när deras närstående var på plats. Ett annat problem var att patienter med demenssjukdom skrämde medpatienter när de störde på natten, vilket innebar att även medpatienterna behövde omvårdnad. Genom att övervaka patienterna kunde sjuksköterskorna upptäcka oro och förändringar i beteendet hos patienterna i tidigt skede, men sjuksköterskornas förståelsen för demensrelaterade symtom var ofta bristfällig vilket gjorde att det ofta upptäcktes först när det redan skett en incident. Samarbetet med andra professioner runt patienten med demenssjukdom upplevdes som otillräckligt. Sjuksköterskorna visste att samtal med patienterna kunde hjälpa till att upprätthålla kognitiva förmågor men tidsbrist hindrade dem.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, 88 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod

Artikel 5	Information om artikeln
Referens	Ingelson, B., Dahlke, S., O'Rourke, H., & Hunter, K. F. (2024). Nurses' knowledge and beliefs on pain management practices with hospitalised persons living with dementia: A qualitative descriptive study. <i>Journal of Clinical Nursing</i> , 33(8), 3224–3235. https://doi.org/10.1111/jocn.17164
Land	Kanada
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var förstå hur sjuksköterskors kunskap och erfarenheter påverkar smärtbedömning hos patienter med demenssjukdom
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Ett strategiskt urval tillämpades där 12 legitimerade sjuksköterskor som vårdade patienter med demenssjukdom på ett akutsjukhus i södra Kalifornien inkluderades. De rekryterades genom information på intranät, mejl samt anslag på avdelningar.
Datainsamling	Data samlades in genom enskilda semistrukturerade intervjuer. Fältanteckningar skrevs direkt efter intervjuerna då även transkribering skedde ordagrant.
Dataanalys	Data analyserades genom innehållsanalys för att urskilja meningenheter som kodades och bildade kategorier och teman.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat	Sjuksköterskorna beskrev olika metoder de använde för att bedöma smärta hos patienter med demenssjukdom. De bedömde patienternas kroppsspråk, beteende, vitala parametrar som blodtryck och hjärtfrekvens samt att patienterna fick skatta smärtintensiteten verbalt och numeriskt. De upplevde att smärtbedömningen tog särskilt lång tid eftersom de behövde samla information med flera metoder som beskrivits ovan. Patienterna klarade oftast inte att beskriva upplevelsen av smärta vare sig med ord eller nummer utan sjuksköterskorna la märke till rörelser, beteende, ansiktsuttryck och ljud. Smärtbedömningen av tysta patienter eller patienter utan uppenbar skada missades ofta. Sjuksköterskorna försökte skapa en relation med patienterna vilket hjälpte i smärtbedömningen. Olika skalor användes som stöd såsom numerisk skala och skala för bedömning av ansiktsuttryck. Behandling av smärta försenades ofta på grund av att patienterna inte kunde förklara vilka läkemedel de fått samt att dokumentation och information var bristfällig. Sjuksköterskorna var försiktiga när de administrerade analgetika till patienter med demenssjukdom för att inte förvärra konfusion och andra komplikationer såsom andningssvårigheter och svårigheter i kommunikationen. Smärta kunde ibland skapa agitation som sjuksköterskorna försökte dämpa med antipsykotiska läkemedel innan de kunde göra smärtbedömning, agitation kunde också vara föranledd av analgetikan i sig. Utmaningarna med oroliga, impulsiva och ibland agiterade patienter krävde god personaltäthet för att hantera säkerheten vilket oftast inte fanns när andra patienter behövde tas om hand akut. Kommunikationen med patienterna beskrevs som svår.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, 81 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 6	Information om artikeln
Referens	Jensen, A. M., Pedersen, B. D., Wilson, R. L., Olsen, R. B., & Hounsgaard, L. (2019). Nurses' experiences of delivering acute orthopaedic care to patients with dementia. <i>Orthopaedic Nursing, 14</i> (4), e12271. https://doi.org/10.1111/opn.12271
Land	Danmark
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka sjuksköterskors erfarenheter av att vårda personer med demenssjukdom på en akut ortopedisk vårdavdelning.
Metod	Kvalitativ metod med fenomenologisk ansats.
Urval	Urvalet bestod av åtta sjuksköterskor från en ortopedisk vårdavdelning på ett akutsjukhus i Danmark. Deltagarna valdes strategiskt utifrån en tidigare observationsstudie.
Datainsamling	Datainsamlingen skedde genom kvalitativa gruppintervjuer. Intervjuerna spelades in digitalt och transkriberades ordagrant. Den öppna intervjun inleddes med en fråga och sjuksköterskorna fick fritt uttrycka sina upplevelser. De blev uppmanade att fokusera enbart på patienter med säkerställd demensdiagnos för att undvika förväxling med andra kognitiva tillstånd.
Dataanalys	Analysen genomfördes i flera steg. En naiv läsning gav en första förståelse av materialet. Meningsbärande citat grupperades till teman och underteman. Slutligen genomfördes en kritisk tolkning och diskussion. Resultaten granskades och diskuterades flera gånger av forskarna för att säkerställa trovärdigheten.
Bortfall	Ej angivet
Resultat	Sjuksköterskorna beskrev omvårdnaden av patienter med demenssjukdom i akutsjukvård som utmanande. En central aspekt var kommunikationssvårigheter, patienter hade svårt att uttrycka sina behov, vilket ledde till frustration för både sjuksköterskor och patienter. Det framkom även tidsbrist och bristande resurser vilket försvårade när sjuksköterskorna försökte personcentrera omvårdnaden. Många sjuksköterskor kände sig otillräckliga och upplevde hög arbetsbelastning som påverkade kvaliteten på vården. Ett annat tema var behovet av anpassad vårdmiljö. Akutvårdsmiljön var stressig och otrygg för patienter med demenssjukdom, vilket kunde förvärra deras symtom och medförde ökad oro. Sjuksköterskor beskrev även etiska dilemman, när de måste balansera patientens autonomi med säkerheten, särskilt när patienter hade svårt att förstå sin vårdssituation.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, 90 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 7	Information om artikeln
Referens	Keuning-Plantinga, A., Roodbol, P. F., Krijnen, W. P., & Finnema, E. J. (2022). Nurses' perceptions in caring for people with dementia in Dutch acute hospitals. <i>Journal of Clinical Nursing</i> , 31(13–14), 1800–1816. https://doi.org/10.1111/jocn.15458
Land	Nederländerna
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att beskriva sjuksköterskors uppfattningar av att vårda patienter med demenssjukdom på akutsjukhus.
Metod	Kvantitativ metod, tvärsnittsstudie med kvalitativa inslag i form av fritextfrågor.
Urval	Urvalet bestod av 542 sjuksköterskor från sju akutsjukhus i norra Nederländerna Av dessa rekryterades 429 från sjukhusavdelningar och 113 via sociala medier. Deltagarna rekryterades genom avdelningschefer och inlägg på sociala medier. För att inkluderas krävdes minst tre månaders erfarenhet av att vårda patienter med demenssjukdom. Avdelningar för pediatrik och obstetrik exkluderades.
Datainsamling	Datainsamling skedde på sju holländska sjukhus under juni 2018 och juli 2019 via ett frågeformulär bestående av dels en enkät med fem underskalor, dels två öppna frågor.
Dataanalys	Genom beskrivande analys kartlades först sjuksköterskornas bakgrund. För att mäta tillförlitligheten användes Cronbachs alfa. Spearman's rho för att undersöka samband mellan enkätsvar och sjuksköterskornas bakgrund. De öppna frågorna kodades induktivt i teman.
Bortfall	Bortfallet var 313 deltagare på grund av ej fullständigt ifyllda frågeformulär.
Resultat/Slutsats	Totalt 229 sjuksköterskor fullföljde frågeformuläret och inkluderades i studien. De angav att det var krävande att vårda patienter med demenssjukdom i akutsjukvård. Arbetsbelastningen var hög vilket gjorde det svårt att finna tid och tålamod att ge god omvårdnad till patienter med demenssjukdom. De vanligaste åtgärderna sjuksköterskorna utförde var allmänna åtgärder, ej specifika för patienter med demenssjukdom, såsom att förebygga trycksår, fall och delirium. Sjuksköterskorna tillämpade urinkateter på patienterna samt administrerade lugnande läkemedel och sömnmedel vid utåtagerande beteende. Fysiska begränsningsåtgärder användes trots att risker med detta förelåg. Sjuksköterskorna var oroade över beteendet hos patienterna med demenssjukdom. Patienterna som vandrade eller var agiterade störde medpatienter och riskerade fall.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (81%) enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvantitativ metod.

Artikel 8	Information om artikeln
Referens	Minaya-Freire, A., Ramon-Aribau, A., Pou-Pujol, G., Fajula-Bonet, M., & Subirana-Casacuberta, M. (2020). Facilitators, barriers, and solutions in pain management for older adults with dementia. <i>Pain Management Nursing, 21</i> (6), 495–501. https://doi.org/10.1016/j.pmn.2020.03.003
Land	Spanien
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att reflektera över sjuksköterskors omvårdnad och identifiera hjälpmedel och hinder i hanteringen av smärta hos äldre patienter med demenssjukdom
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Tio sjuksköterskor från en geriatrisk akutvårdsavdelning på ett universitetssjukhus i Barcelona rekryterades genom bekvämlighetsurval.
Datainsamling	Under den första fasen skickades en skriftlig enkät med öppna frågor och sociodemografiska uppgifter via e-mail. Under andra fasen delades deltagarna upp i diskussionsgrupper för att föreslå förbättringar av smärthantering. Diskussionerna leddes av en huvudansvarig, två observatörer förde anteckningar om icke-verbal kommunikation och interaktioner mellan deltagarna.
Dataanalys	Dataanalysen genomfördes i tre faser: en noggrann genomläsning av materialet, kodning av data både tematiskt och öppet, samt omgruppering av koder till subkategorier och teman. Inspelningarna transkriberades ordagrant av huvudansvarig forskare och granskades av observatörer. Analysen fokuserade på att beskriva deltagarnas uttalanden och beaktade den teoretiska ramen och studiens mål. Rapporter för varje fas granskades och godkändes av deltagarna, och citat användes för att säkerställa vetenskaplig noggrannhet.
Bortfall	Inga bortfall.
Resultat	Bland de största hindren för effektiv smärthantering hos patienter med demenssjukdom identifierades kognitiva begränsningar, bristande familjesamarbete och tidsbrist, vilket påverkade bedömning och behandlingsmetoder. Deltagarna nämnde att smärta sällan fick samma prioritering som andra vitala tecken, vilket ledde till bristande registrering i journalerna. För att underlätta hanteringen av smärta hos patienterna använde sjuksköterskor icke-verbalt språk och lugn röst, som förbättrade smärtbedömning hos patienter med demenssjukdom. De betonade att svårigheter att kommunicera om smärta, minskat familjeengagemang samt brist på tid och kunskap bland sjuksköterskorna sågs som stora utmaningar. Deltagarna upplevde även bristande kommunikation i teamet och stor arbetsbelastning vilket försvårade smärtbehandlingen och vården till personer med demens.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 79 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 9	Information om artikeln
Referens	Osuoha, P., Masoud, S. S., Leibas, M., Cleveland, L. M., Reed, C. C., Piernik-Yoder, B., & White, C. L. (2021). "Getting to Know Them": Person-Centered Care for Patients with Dementia in Acute Care. <i>Journal of Gerontological Nursing</i> , 47(5), 37–44. https://doi.org/10.3928/00989134-20210408-01
Land	USA
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att förstå sjuksköterskors och undersköterskor perspektiv av att ge personcentrerad vård till patienter med demenssjukdom.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Deltagarna var 24 sjuksköterskor och 25 undersköterskor som vårdade patienter med demenssjukdom i akutsjukvård på ett länsjukhus i sydvästra USA.
Datainsamling	En semistrukturerad intervjuguide utvecklades av sjuksköterskor med specialistkompetens i demenssjukvård. Sjuksköterskor och undersköterskor delades upp i separata fokusgrupper. Intervjuerna spelades in digitalt. Moderator för fokusgrupperna var forskare i omvårdnad som till sin hjälp hade observatörer som antecknade.
Dataanalys	En tematisk analys utifrån modellen Person-centred care gjordes. Data transkriberades ordagrant. Varje forskare i forskargruppen läste transkriptionen och kodade individuellt. Därefter diskuterade forskargruppen transkriptionen och innebörden av koderna tills enhällighet uppnåddes. Detta upprepades och nya koder och teman identifierades.
Bortfall	Ej rapporterat
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskor beskrev kommunikationen med patienten med demenssjukdom som en viktig aspekt i omvårdnaden i akutsjukvård. Fungerande kommunikation gav dem förutsättningar att lära känna patienterna och ge personcentrerad omvårdnad men också att ge rapport till nästa skift vilket gynnade patienterna som då upplevdes som mindre stressade. Genom att bekräfta i stället för att rätta det patienterna sa förebyggdes agitation. Sjuksköterskorna ville ha information om patienterna från deras närstående vilket ökade sjuksköterskornas förståelse för patienten. Genom att se personen bakom demenssjukdomen försökte sjuksköterskorna upprätthålla patienternas värdighet. Det fanns en risk att omvårdnaden annars skulle bli mindre empatisk. Vårdmiljön i akutsjukvården upplevdes av sjuksköterskorna som en utmaning och de trodde sig kunna ge bättre vård om vårdmiljön förbättrades.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 75% enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 10	Information om artikeln
Referens	Pinkert, C., Faul, E., Saxer, S., Burgstaller, M., Kamleitner, D., & Mayer, H. (2018). Experiences of nurses with the care of patients with dementia in acute hospitals: A secondary analysis. <i>Journal of Clinical Nursing</i> , 27(1–2), 162–172. https://doi.org/10.1111/jocn.13864
Land	Tyskland och Österrike
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att få förståelse för sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med demenssjukdom på akutsjukhus.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	68 sjuksköterskor från akutsjukhus i Tyskland (22 stycken) och Österrike (46 stycken). Deltagarna valdes ut baserat på deras erfarenhet av att vårda patienter med demenssjukdom.
Datainsamling	Datan samlades in genom sekundär analys som baserades på 12 fokusgruppsintervjuer från två tidigare forskningsprojekt i Tyskland och Österrike. Intervjuerna genomfördes med semi-strukturerade frågor och spelades in. Intervjuerna transkriberades ordagrant och kompletterades med visuella anteckningar från diskussionerna.
Dataanalys	En kvalitativ innehållsanalys gjordes. Datan lästes, sammanfattades, kodades och kategoriserades för att identifiera mönster och teman.
Bortfall	31 sjuksköterskor från den primära studien exkluderades i den sekundära studien då de inte uppfyllde studiens kriterier.
Resultat	Studien identifierade två huvudteman: förändringar i omvårdningsrutiner och kontextuella begränsningar. Resultaten visade att sjuksköterskorna upplevde frustration, osäkerhet och hjälplöshet i omvårdningen av patienter med demenssjukdom relaterat till utåtagerande beteenden hos dessa patienter. För en del sjuksköterskor gav rutiner en känsla av kontroll vilket fick till följd att de använde sig av fysiska begränsningar och läkemedel för att bevara rutinerna, medan andra sjuksköterskor i stället försökte finna nya rutiner för att på så sätt personcentrera omvårdningen. Genom att etablera relationer med patienterna och utveckla förståelse för deras behov kunde behoven tillgodoses. Sjuksköterskorna upplevde dock att organisatoriska hinder, som bristande samarbete med andra professioner, otillräcklig kompetens och begränsade resurser ofta försvårade deras förmåga att ge omvårdnad för den här patientgruppen.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 73 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod

Artikel 11	Information om artikeln
Referens	Seffo, N., Hamrin Senorski, E., Westin, O., Svantesson, E., & Krupić, F. (2020). Communication and assessment of pain in hip fracture patients with dementia - experiences of healthcare professionals at an accident and emergency department in Sweden. <i>Medicinski Glasnik</i> , 17(1), 224–233. https://doi.org/10.17392/1090-20
Land	Sverige
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av smärtbedömning och kommunikation hos patienter med demenssjukdom och höftfraktur på akutmottagning.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	21 sjuksköterskor rekryterades från en akutmottagning vid Universitetssjukhuset i västra Sverige. Inklusionkriterier var sjuksköterskor med erfarenhet av att vårda patienter med demenssjukdom som fått en höftfraktur.
Datainsamling	Data samlades av den första författaren genom fokusgruppintervjuer med öppna, individuella frågor enligt en intervjuguide. Intervjuerna höll från november 2018 till maj 2019. Deltagarna fick skriftlig och muntlig information om studiens syfte innan intervjuerna, som varade mellan 55 och 90 minuter, spelades in och transkriberades ordagrant.
Dataanalys	Kvalitativ innehållsanalys gjordes. Transkriptionerna studerades noggrant. För att få fram sjuksköterskornas erfarenheter togs ord och fraser som relaterade till varandra ut och delades in i enheter som kondenserades och kodades för att därefter delas in i teman.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskorna beskrev att det tog mycket tid i anspråk när en patient med demenssjukdom och höftfraktur kom in till akutmottagningen. Det krävdes flera timmar av förberedande vård och samordning samt anhörigkontakt. Sjuksköterskorna ansåg att de trots stress och snabba beslut hanterade situationen professionellt. Däremot upplevde de det som svårt. Åtgärder som vanligtvis ingick i vården såsom provtagning, perifer venkateter, urinkateter, blodtrycksmätning erfors som komplicerat men menade att de kunde möta patienterna med empati. Sjuksköterskorna använde sig av kroppsspråk för att lugna men såg patienternas oro som tecken på smärta. Deras mål var att ge god smärtlindring vilket var enda sättet för patienterna att komma till ro och få vila. I fråga om kommunikationen anpassades den efter patienten. Ögonkontakt, fysisk beröring, vänlig röst och tydlighet framhölls som viktigt i kommunikationen för att skapa trygghet. Miljön på akutmottagningen med personalbrist, tidsbrist och besparingar ansågs vara olämplig för patienter med demenssjukdom.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 77 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

Artikel 12	Information om artikeln
Referens	Walsh, B., Dahlke, S., O'Rourke, H., & Hunter, K. F. (2022). Exploring acute care nurses' decision-making in psychotropic PRN use in hospitalised people with dementia. <i>Journal of Clinical Nursing</i> , 31(13–14), 2024–2035. https://doi.org/10.1111/jocn.15477
Land	Kanada
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska hur akutsjuksköterskor fattar beslut att administrera psykofarmaka vid behov till patienter med demenssjukdom.
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Åtta sjuksköterskor från tre medicinska akutvårdsenheter på ett sjukhus i Kanada.
Datainsamling	Semistrukturerade intervjuer som transkriberades ordagrant.
Dataanalys	Konventionell innehållsanalys användes för att ta fram tre teman.
Bortfall	Ej rapporterat
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskorna erfor utmaningar med att vårda patienter i akutsjukvård De provade sig fram för att hitta orsakerna till patienternas utåtagerande beteende. Även stol- och sänglarm användes och patienterna flyttades inom synhåll för sjuksköterskorna. Andra åtgärder var att hålla patienterna sysselsatta, ringa deras familjer, prata och lugna patienten för att försöka förstå vad som låg bakom beteendet samt erbjuda mat och dryck. Sjuksköterskorna ansåg att psykofarmaka var ett alternativ till fysiska begränsningar och de använde därför läkemedlen ofta. Läkemedlen användes förebyggande för att förhindra skador på grund utåtagerande beteende på patienten själv, andra patienter och personal. Sjuksköterskorna ansåg inte att akutsjukvårdsmottagningar var rätt plats för patienterna på grund av miljöfaktorer. Dessutom angavs tidsbrist som ett problem vilket ledde till att läkemedel ofta administrerades. Även utmaningar i kommunikationen med patienterna uppgavs. Svårigheterna i att förstå patienterna kunde bidra till att läkemedel användes i stället för att göra bedömningar av eventuella otillfredsställda behov och delirium.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, 73 % enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för studier med kvalitativ metod.

